

talen bliver bevaret for Lehnets og Fideicommissets. Nogle af Udvalgets Medlemmer, til hvilke den ærede Ordfører hører, have nemlig istedet for denne Deel af § 6 i Lovudkastet foreslaaet en Bestemmelse, som gaaer ud paa, at de nærværende Besiddere af Lehn, Stamhuse og Fideicommissgodsfer skulle med Hensyn til det omhandlede Bederlag ansees som Giere, og at altsaa Bederlags-Summen skulde overlades dem til fri Disposition. Andre Medlemmer af Udvalget, og til dem hører jeg, have derimod meent, at Lovudkastets Bestemmelse i denne Henseende bør gives Fortrinnet. Det er her nærmest et Princip, hvorom Spørgsmaalet dreier sig. De førstnævnte Medlemmer af Udvalget have nu vel i Betænkningen påberaabt sig, at det vilde være stridende mod Grundlovens Aand at forøge Lehn, Stamhuse og Fideicommissfer ved dertil at henlægge Bederlagssummerne. Men foruden at Grundlovens § 98, hvortil her sigtes, kun taler om Drettelsen af Lehns- og andet Fideicommissgods, maa jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der overhovedet i nærværende Sag slet ikke er Spørgsmaal om nogen Forøgelse af Lehnene og Fideicommisserne, en Synsmaade, som man umuligt kan komme til, naar det omhandlede Bederlags Grund og Beskaffenhed behørigt overveies. Naar der nemlig spørges om, paa hvad Grund dette Bederlag tilstaaes, saa er Svaret ganske simpelt; det er som Bederlag for Skattelettelsen, og paa Grund af den Forringelse i Eiendommens Værdi, som Skattelettelsens Ophævelse maa antages at bewirke. Man har, hvad enten man nu vil kalde det ret eller billigt, fundet, at der var Anledning til at hvide en — om end kun ufuldstændig Erstatning — for denne Afgang i Eiendommens Værdi; det er istedetfor denne Afgang i Værdien, at Erstatningen eller Bederlaget træder; men det er da ogsaa, hvad navnlig Fideicommissgodsfer angaaer — jeg nævner kun disse, thi Lehnsgodsfer og Stamhuse ere derunder indbefattede som Underarter — aldeles indlysende, at Bederlaget maa betragtes, som hørende til Fideicommissgodsfernes Substant, og ligesaa vist som Besidderen af et Fideicommissgods ikke har fri Raadighed over dets Substant, ligesaa vist mangler der al Retgrund til at overlade til ham at putte Beder-

lagssummen i Lommen. Denne tilhører ikke ham, men Fideicommisset. Det er — som sagt — den ved Skatteprivilegiets Ophævelse bewirkede Forringelse af Eiendommens Værdi, der paa en Maade er capitaliseret, og nu er det jo dog en anerkjendt Sandhed, at Besidderen af en Fideicommiss-Capital ingenlunde kan ansees berettiget til efter Forgodtbefindende at raade over selve Capitalen; det er kun Renterne, han oppebærer, men Capitalen maa han lade urørt; og jeg skønner saaledes ikke rettere, end at den nuværende Besidder af et Fideicommissgods erholder Alt, hvad han kan have Krav paa, naar han, medens Bederlagssummen henlægges til Fideicommisset, oppebærer Renterne af samme, saalænge han forbliver i Fideicommissets Besiddelse; videre tilkommer ham ikke. Man har fremhævet, at, naar Staten giver Bederlag for Ophævelsen af Skatteprivilegiet, skulde herved den Tanke ligge til Grund, at Bederlaget skal gives de Bedkommende i Hænde og overlades dem til fri Raadighed, for at de kunne faae Leilighed til paa bedste Maade at gjøre Capitalen frugtbringende. Men det er ogsaa kun de rette Bedkommende, til hvis Raadighed Capitalen saaledes skal overlades; og her ere netop selve Fideicommisserne de rette Bedkommende, men det er derimod de nuværende Fideicommiss-Besiddere ikke, forsaavidt Dispositionen over Capitalen angaaer. Hvorliden det vil kunne bestaae med en rigtig Anskuelse her at betragte den nuværende Besidder som rette Bedkommende, falder end mere i Øinene, naar man tænker sig det Precaire i hans Besiddelse, thi det kan ikke vides, hvorlænge denne vil vedvare; og hvis han dør kort Tid efter Bederlagssummens Udbetaling, vilde det dog være meget paafaldende, at dette formedelst Fideicommissets forringede Værdie indrømmede Bederlag skulde betragtes som tilfaldet ham personlig, og efter hans Død skulde komme hans personlige Arvinger tilgode, til hvilke maafee det Individ, der arver Fideicommisset, slet ikke henhører. Det er iøvrigt bekjendt, at der ved de Bevillinger, som i den senere Tid ere tilstaaede flere Lehns- og andre Fideicommiss-Besiddere til at bortsalge Bøndergods, er taget Bestemmelse om, at visse Procenter af Skjæb-